

## ■ ДУМКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

УДК 657:633.88:330.123.7

### РОЗВИТОК ЛІКАРСЬКОГО РОСЛИННИЦТВА – ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА СИРОВИНИ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ ©

*А.Ю. БЛОКУР\*,  
аспірантка кафедри аудиту  
та державного контролю,  
Вінницький національний  
аграрний університет  
(м. Вінниця)*

*У статті доведено, що галузь лікарського рослинництва є ефективною та прибутковою, враховано наявний і постійно зростаючий попит, обґрунтовано пріоритетність держави в даній галузі, надано пропозиції щодо стимулювання сільськогосподарських товаровиробників, які займаються вирощуванням лікарських рослин. Досліджені ознаки ринку лікарської рослинної сировини в Україні. Встановлено розбіжність цін на лікарські засоби між вітчизняними та іноземними, що підтверджує необхідність розвитку ринку лікарських рослин з орієнтацією його не лише на внутрішній ринок, а й в подальшому на експорт. Доведено, що виробництво лікарської рослинної сировини і препаратів медичного призначення на її основі залишається доволі актуальним і прибутковим бізнесом. Визначено, що ринок лікарської рослинної сировини України є привабливим для вкладення інвестицій. Сформовано пріоритети державної політики розвитку лікарського рослинництва в Україні.*

**Ключові слова:** лікарські рослини, ринок лікарських рослин, державне регулювання ринку лікарських рослин.

**Рис. 2. Табл. 1. Літ. 16.**

**Постановка проблеми.** В силу своїх природно-кліматичних умов Україна має значний потенціал для виробництва продукції лікарських рослин, що є показником економічної розвиненості держави і підтвердженням інноваційного процесу її розвитку.

На сьогоднішній день формування ринку продукції, виготовленої з лікарської рослинної сировини вітчизняного виробництва і з сировини, вирощеної та заготовленої сільськогосподарськими підприємствами, відбувається сумбурно. Існуюча безсистемність не відображає інформації щодо потреб ринку в даній продукції та гальмує процес розвитку даного сегменту.

Тому необхідним є ефективне забезпечення процесу обліку і контролю виробництва продукції лікарських рослин, що зумовлює необхідність нових інструментів його державного регулювання, призведе до забезпечення внутрішніх потреб, а також сприятиме збільшенню експорту високоякісної та екологічно чистої продукції.

© А.Ю. БЛОКУР, 2017

\* Науковий керівник: доктор економічних наук Гуцаленко Л.В.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Інструментарій регулювання та організаційно-економічне забезпечення виробництва й переробки лікарських рослин практично не досліджувався вітчизняними науковцями.

Теоретичні й практичні аспекти розвитку ринку лікарських рослин розглядали у своїх працях такі вітчизняні і зарубіжні вчені: Б. Семак [1], Р. Ленькова [2], О. Тихонов, А. Швець [3], Т. Мірзоева [4] та ін. Серед інших напрацювань можна зустріти основні підходи щодо вирішення проблем організації виробництва лікарських рослин в цілому.

Опираючись на дослідження науковців, можна стверджувати, що завдяки власному виробництву Україна може повністю задовольнити свої потреби шляхом вирощування лікарських рослин в сільському господарстві. Проте багато питань щодо регулювання процесу обліку і контролю виробництва продукції лікарських рослин не порушувалось науковцями і потребують подальших досліджень.

**Формулювання цілей статті.** Метою дослідження є відображення сучасного стану та проблем ринку лікарських рослин, а також пошук нових шляхів їх вирішення з метою поліпшення та розвитку даного сектору економіки, враховуючи взаємозв'язок держави та сільськогосподарських товаровиробників, які займаються вирощуванням лікарських рослин.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Галузь лікарського рослинництва у всьому світі є досить прибутковою, враховуючи наявний і постійно зростаючий попит, тому вивчення та обґрунтування стратегічних пріоритетів держави в даній галузі відіграє важливу роль.

Сировина з вирощування лікарських рослин забезпечує попит підприємців, що займаються виробництвом харчових продуктів і фармацевтичною галуззю: виготовлення ліків, парфумерно-косметичних, лакофарбових, текстильних та інших виробів, а також застосування в побуті. Вирощування лікарських рослин дозволяє отримати з одного гектара від 30 до 65 тис. грн чистого прибутку, що є хорошим стимулюючим фактором розвитку ринку лікарської сировини та продукції з неї [5].

В економічно розвинених країнах світу дана галузь дослідження є однією з найрентабельніших. На нинішній час в Україні вкрай актуальним є залучення інвестицій на розробку проектів нових сучасних лікарських засобів, їх до клінічного та клінічного випробування, рекламування розроблених препаратів, оскільки вирощування лікарської рослинної сировини – це тільки перший щабель в одержанні значних прибутків [6].

Формування позитивного іміджу вітчизняних товаровиробників є одним із найважливіших напрямів просування сільськогосподарської продукції на зовнішні ринки. Український аграрний сектор з потенціалом виробництва, що значно перевищує потреби внутрішнього ринку, є ланкою, що з одного боку може стати локомотивом розвитку національної економіки та її ефективною інтеграції в світовий економічний простір, а з іншого – зростання доходів, задіяного в економіці сільського населення, що складає понад третину всього населення країни, дати мультиплікативний ефект у розвитку інших галузей національної економіки [7].

Наприклад, в Угорщині виручка від реалізації лікарської рослинної сировини становить до 35 млн дол США на рік, а під лікарські культури відведено близько 42 тис. га, на яких заготовлюють майже 42 тис. тонн сировини [8]. Загалом рентабельність вирощування лікарських рослин завжди в кілька разів перевищує рентабельність вирощування зернових культур.

Останнім часом спостерігається зниження економічних показників багатьох галузей. Опираючись на дані Державної Служби Статистики за 2014-2015 рр. ВВП знизився на 6,6 і 9,9% порівняно з попередніми роками, у 2016 році – зріс на 1,8%, але це суттєво не змінило ситуацію. Дані показники відображаються і на доходах населення, також збільшилась і державна заборгованість, яка станом на 01.01.2016 р. склала 1571,8 млрд грн, що відповідає 80% ВВП. Зниження доходів населення впливає на фармацевтичний ринок, оскільки він на 85% фінансується населенням. Разом з тим, у 2014-2015 рр. ринок лікарських засобів продемонстрував приріст у грошовому вираженні на 11 та 40% відповідно в порівнянні з попередніми роками.

Ринок лікарських засобів за 1 півріччя 2016 року характеризується збільшенням обсягів продажів на 17,2% в грошовому та на 2,5% у натуральному вираженні, і склав 23,4 млрд грн за 495,9 млн упаковок [9].

Таблиця 1

**Ціни на продукцію з лікарської рослинної сировини на українському та закордонному ринках [5]**

Українська продукція з лікарської рослинної сировини	Ціна на продукцію, грн		Перевищення, разів
	Українська	Іноземна	
Насіння розторопші, 100 г	11–14	60–78	5,5
Олія розторопші, 100 мл	20–23	255–265	11,8
Екстракт шавлії у капсулах, 30 мл	42–53	310–325	6,7
Валеріани настій, 30 мл	40–45	75–80	1,6
М'ята перцева, листя, 50 г	11–15	104	8
Квітки нагідок, 50 г	15–19	130	7,6

Така розбіжність цін (табл. 1) підтверджує необхідність розвитку ринку лікарських рослин з орієнтацією його не лише на внутрішній ринок, а й в подальшому на експорт. Суттєву частку світового фармацевтичного ринку сьогодні займають препарати рослинного походження, їх частка становить 30-50 % [5]. За оцінками міжнародних експертів БКІ (Бюлетень іноземної комерційної інформації) потенціал фармацевтичного ринку України на сьогодні оцінюється в 1-2 млрд дол США на рік, а частка вітчизняних фітопрепаратів оцінюється в 225 млн дол США [10].

За даними ДУ "Державний експертний центр" МОЗ України [11], станом на 10.10.2016 р. зареєстровано 12858 лікарських засобів. Значну частку з них складають фітопрепарати, які виготовляють із сировини 124 видів лікарських рослин, що занесені до Державної фармакопеї України, з них 45% є дикорослими, 30% культивуються, з яких 5% видів вводяться в культуру, 10% відносяться до культурних (овочевих, зернових, технічних та кормових рослин), 15% – до експортних тропічних і субтропічних видів.

В Україні ринок лікарських рослин регулюється Законами України "Про лікарські засоби", "Про ліцензування певних видів господарської діяльності", Податковим кодексом України, Постановою Кабінету Міністрів України про "Питання здійснення державного контролю якості лікарських засобів" та ін.

Основними об'єктами ринку є підприємства, що займаються заготівлею лікарської рослинної сировини, промисловим вирощуванням відповідних культур, культивуванням цих культур і імпортом лікарської рослинної сировини.

Слід наголосити, що фермерські господарства і досі не виявляють інтересу до обробітку лікарських трав незважаючи на високу прибутковість їхнього культивування, наприклад, вирощування ромашки, валеріани вдвічі перевищує

рентабельність вирощування пшениці [12, с. 23]. Адже практично неможливо домовитися з інвесторами на поставку продукції в короткі терміни, оскільки дохід від посівів більшості лікарських рослин забезпечується не раніше, ніж через два роки, а отримати кредити на умовах дво-трирічного очікування економічної віддачі в Україні досить важко.

Тому, на думку окремих вчених, на сучасному етапі найдоцільнішим буде:

- переведення підгалузі лікарського рослинництва у самостійну промислову галузь, що передбачає створення мережі спеціально оснащених підприємств сучасним механізованим обладнанням;
- забезпечення організації первинної переробки рослинної сировини;
- дотримання контролю за виробництвом продукції лікарських рослин;
- забезпечення переробних підприємств власною лікарською сировиною.

Слід зауважити, що виробництво і лікарської рослинної сировини, і препаратів медичного призначення на її основі залишається доволі актуальним і прибутковим бізнесом, оскільки їх значна кількість має необмежений попит на зовнішньому ринку. Так ринок лікарської рослинної сировини України є привабливим для вкладення інвестицій, що можна охарактеризувати ознаками, які представлені на рис. 1 [13, 14]:



**Рис.1. Ознаки ринку лікарської рослинної сировини в Україні**

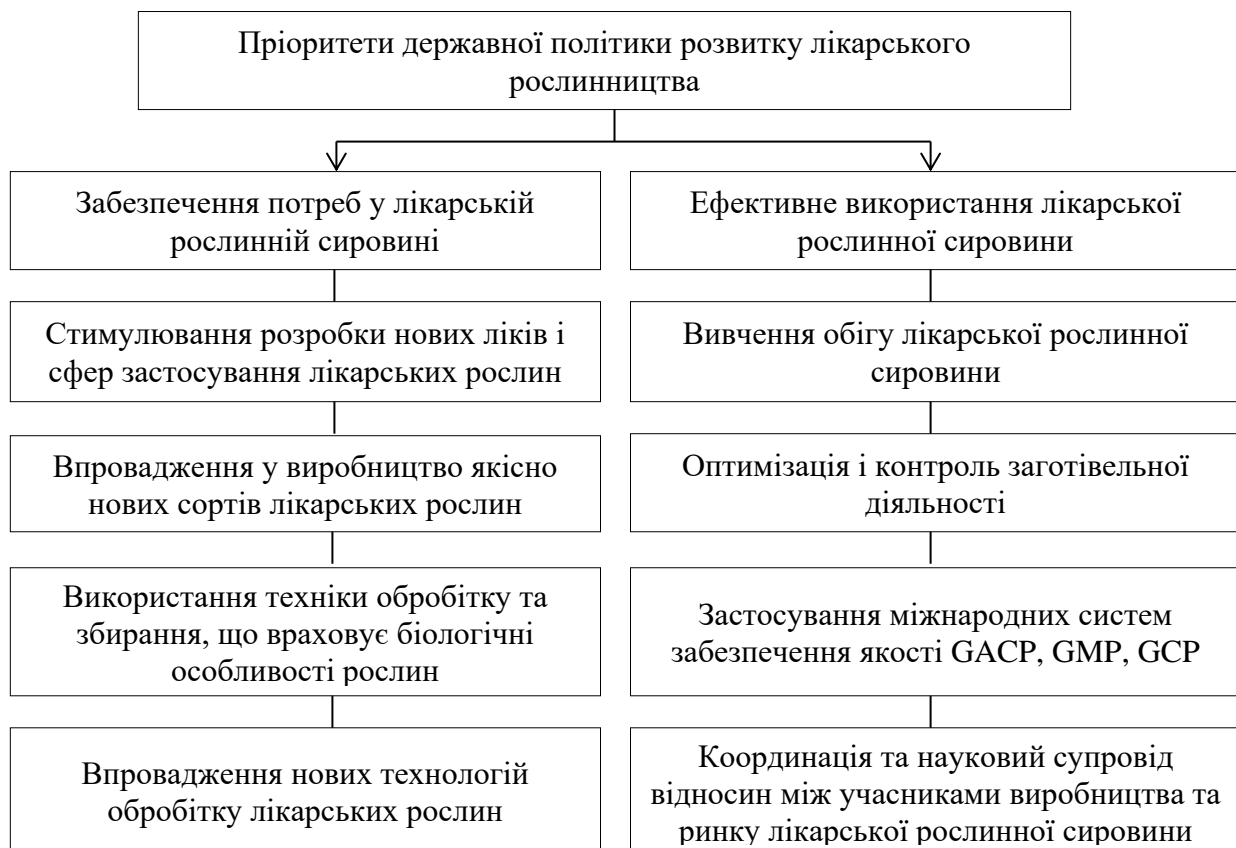
*Джерело: сформовано автором на основі [13, 14]*

Ретроспективний аналіз розвитку ринку лікарської рослинної сировини в Україні свідчить про високий потенціал, який дає нам природа, пріоритети аграрної політики, що спрямовані на перетворення сільського господарства у високоефективну галузь економіки, та необхідність вирішення питання становлення і розвитку лікарського рослинництва.

Зважаючи на курс державної економічної політики України в напрямі імпортозаміщення соціально значущих галузей, продуктів і виробів, виробництво вітчизняних медичних препаратів рослинного походження та отримання ефірних масел із власної сировини є одним із першорядних завдань лікарського рослинництва. В умовах стратегічного планування важливо визначити місце галузі в економічному розвитку країни та організувати новітнє високоефективне виробництво цієї продукції [12].

Україна має потенціал для виробництва органічної лікарської продукції, реалізації її на експорт та внутрішнього споживання. Органічне сільськогосподарське виробництво в Україні є одним з напрямків реалізації концептуальних засад сталого розвитку держави. Переваги впровадження органічного виробництва характеризуються з екологічного боку використанням природоощадних технологій, розвитком безвідходного виробництва, зменшенням впливу виробництва на довкілля; з економічного боку – підвищенням конкурентоспроможності продукції, зменшенням витрат на виробництво продукції; з соціального боку – розвитком сільської місцевості, підвищенням рівня зайнятості сільського населення та, перш за все, позитивним впливом на покращення здоров'я людини [15].

Також важливо відзначити перспективність розвитку лікарського рослинництва в Україні (рис. 2), до складу якого входять такі стратегічні пріоритети державної політики:



**Рис.2. Пріоритети державної політики розвитку лікарського рослинництва в Україні [16]**

Загалом, стратегічна мета становлення та розвитку галузі має ґрунтуватися на забезпеченні гарантованого і збалансованого постачання лікарської рослинної сировини різним галузям економіки країни: фармацевтичній; хлібопекарській; молочній; м'ясній; плодоовочевій та консервній; масложировій; кондитерській; рибопереробній; парфумерно-косметичній промисловості та іншим виробництвам [12, 16]. Необхідність обліково-інформаційного забезпечення нерозривно пов'язана з потребами сталого розвитку економіки кожного господарюючого суб'єкта, регіону і держави. При цьому організація самого господарюючого суб'єкта (його розміри, організаційно-правова форма тощо) також впливають на стан і подальший розвиток обліково-інформаційної системи цього суб'єкта [17].

Таким чином, вирощування лікарських рослин здійснюється неорганізовано, тобто не на належному рівні. Через відсутність державної підтримки даного різновиду сільськогосподарської діяльності, аграрні товаровиробники (сільськогосподарські кооперативи, підприємства корпоративного типу, фермерські господарства) не зацікавлені в вирощуванні лікарських рослин. Адже вибір галузі сільськогосподарського виробництва, якій “приділятиметься увага”, здійснюється самим сільськогосподарським підприємством з урахуванням природно-кліматичних та економічних умов, оскільки діяльність приватних юридичних осіб ґрунтується не на якихось вказівках державних органів влади і/чи управління, а на праві вільного вибору [18, с. 246].

Важливим також є законодавче закріплення засобів стимулювання впровадження науково-технічних досягнень у сільськогосподарське виробництво [18, с. 345], що є особливо актуальним у процесі вирощування лікарських рослин.

Необхідно розробити нормативно-правові акти щодо підтримки сільськогосподарських товаровиробників, аби стимулювати їх до раціонального використання та охорони земель, на яких можна заготовляти лікарські рослини, запровадити сучасні методи управління і контролю показників якості та безпеки на етапах переробки, транспортування та зберігання лікарських рослин.

**Висновки.** Проведені дослідження дозволяють дійти висновку, що, враховуючи стратегічні пріоритети державної політики щодо лікарських рослин, необхідно створювати цільові засади для розробки проекту державної програми розвитку виробництва та переробки лікарської рослинної сировини на регіональному та місцевому рівнях.

Необхідно вжити заходів для підвищення фінансової стійкості та внутрішнього ринку лікарських засобів, які виготовлені з лікарської рослинної сировини, розширити виробничі та насінницькі площі у всіх ґрунтово-кліматичних умовах держави.

### Список використаних джерел

1. Семак Б. Б. Вітчизняний ринок екотекстилю; теорія і практика формування / Б. Б. Семак // Економіка та держава. – 2011. – № 3. – С. 68-70. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
2. Ленькова Р.К. Современные экономические условия производства лекарственного растительного сырья / Р.К. Ленькова, Е.В. Карачевская // Проблемы экономики: сб. науч. тр. / Белорус. гос. с.-х. акад.; гл. ред.: А.М. Каган. – Минск, 2013. – 1 (16). – С. 101-109.

3. Швець А.С. Економічні засади становлення ринку лікарської рослинної сировини в Україні / А.С. Швець // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит». – 2012. – № 2. – С. 52-58.
4. Мірзоева Т. В. Особливості вітчизняного ринку лікарських рослин в умовах сьогодення / Т. В. Мірзоева // Інноваційна економіка. – 2013. – № 6. – С. 209-212. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
5. Никитюк Ю.А. Фінансово – економічні аспекти розвитку органічного лікарського рослинництва в Україні / Ю.А. Никитюк, Ю.О. Сологуб // Збалансоване природокористування. – 2016. – №2. – С. 23-28.
6. Губаньов О. Актуальні проблеми лікарського рослинництва України / О. Губаньов, В. Рак // Пропозиція. – 2007. – № 9. – С. 78-79.
7. Бурлака Н. І. Стан та перспективи розвитку агропромислового комплексу України / Н. І. Бурлака, О. М. Балтремус // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016. – № 6. – С. 31-38. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Ключевская Е. Выращивание лекарственных растений может стать прибыльным бизнесом [Электронный ресурс] / Е. Ключевская. – Режим доступу: <http://www.rg.ru>.
9. Офіційний інтернет-сайт Державної служби України з лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.diklz.gov.ua/>.
10. Бюлетень іноземної комерційної інформації (БИКИ). – 2013. – № 29. – С. 12-14.
11. Офіційний інтернет-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Черкашина Е.В. Развитие эфиромасличной и лекарственной отрасли в России: проблемы и пути решения / Е.В. Черкашина // Агро- продовольственная политика России. – 2014. – № 2. – С. 21-24.
13. Лекарственные травы [Електронний ресурс] / Фермерский бизнес. – Режим доступу: <http://farmer-business.info/>.
14. Обзор рынка лекарственного растительного сырья Украины 2014: [аналитический сборник]. – К.: Маркетинговая компания Синергия, 2015. – 37с.
15. Бурденюк І.І. Органічне виробництво: аналіз стану та прогнозування розвитку / І.І. Бурденюк, Л.О. Волонтир // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – № 2. – С. 50-59. – Режим доступу: <http://efm.vsau.org/>.
16. Фурдичко О.І. Стратегічні пріоритети державної політики розвитку лікарського рослинництва в Україні / О.І. Фурдичко, Ю.А. Никитюк // Економіка АПК. – 2015. – № 9. – С. 8-12.
17. Гуцаленко Л. В. Обліково-інформаційна система забезпечення управління сільськогосподарським підприємством / Л. В. Гуцаленко, Е. О. Довгаль // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016. – № 8. – С. 82-92. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
18. Аграрне право. Підручник [Текст] / за ред. Г.Є. Бистрова, М.І. Козиря. – М.: Юрид. літ., 1996. – 640 с.

### Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Semak B. B. Vitchiznyaniy rینok ekotekstilyu; teoriya i praktika formuvannya / B. B. Semak // *Ekonomika ta derzhava*. – 2011. – № 3. – S. 68-70. – Rezhim dostupu: <http://nbuv.gov.ua/>.
2. Lenkova R.K. Sovremennyye ekonomicheskie usloviya proizvodstva lekarstvennogo rastitelnogo syrya / R.K. Lenkova, E.V. Karachevskaya // *Problemy ekonomiki: sb. nauch. tr. / Belorus. gos. s.–h. akad.; gl. red.: A.M. Kagan*. – Minsk, 2013. – 1 (16). – S. 101-109.
3. Shvets A.S. Ekonomichni zasady stanovlennia rینku likarskoi roslynnoi syrovyny v Ukraini / A.S. Shvets // *Visnyk Sums'koho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya "Finansy i kredyt"*. – 2012. – № 2. – S. 52-58.
4. Mirzoeva T. V. Osoblivosti vitchiznyanogo rینku likarskih roslyn v umovah sogođennya / T. V. Mirzoeva // *Innovatsiyana ekonomika*. – 2013. – № 6. – S. 209-212. – Rezhim dostupu: <http://nbuv.gov.ua/>.
5. Nikityuk Yu.A. Finansovo-ekonomichni aspekti rozvitku organičnogo likarskogo roslinnitstva v Ukraini / Yu.A. Nikityuk, Yu.O. Sologub // *Zbalansovane prirodokoristuvannya*. – 2016. – №2. – S. 23-28.
6. Hubanov O. Aktualni problemy likarskoho roslynnytstva Ukrainy / O. Hubanov, V. Rak // *Propozytsiia*. – 2007. – № 9. – С. 78-78.
7. Burlaka N. I. Stan ta perspektivi rozvitku agropromislovogo kompleksu Ukraini / N. I. Burlaka, O. M. Baltremus // *Ekonomika. Finansi. Menedzhment: aktualni pitannya nauki i praktiki*. – 2016. – № 6. – S. 31-38. – Rezhim dostupu: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Klyuchevskaya E. Vyiraschivanie lekarstvennyih rasteniy mozhет stat pribyl'nym biznesom [Elektronnyy resurs] / E. Klyuchevskaya. – Rezhim dostupu: <http://www.rg.ru>.
9. Ofitsiyניy internet-sayt Derzhavnoi sluzhbi Ukraini z likarskih zasobiv [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.diklz.gov.ua/>.
10. Biuleten inozemnoi komertsii noi informatsii (BYKY). – 2013. – № 29. – S. 12-14.
11. Ofitsiyניy Internet-sayt Derzhavnoi sluzhbi statistiki Ukraini [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Cherkashina E.V. Razvitie efiromaslichnoy i lekarstvennoy otrasli v Rossii: problemy i puti resheniya / E.V. Cherkashina // *Agro-prodovolstvennaya politiki Rossii*. – 2014. – № 2. – S. 21-24.
13. Lekarstvennyie travy [Elektronnyy resurs] / *Fermerskiy biznes*. – Rezhim dostupu: <http://farmer-business.info/>.
14. Obzor rینka lekarstvennogo rastitelnogo syrya Ukrainyi 2014: [analiticheskiy sbornik]. – K.: Marketingovaya kompaniya Sinergiya, 2015. – 37 S.
15. Burdenyuk I.I. Organichne virobnitstvo: analiz stanu ta prognozuvannya rozvitku / I.I. Burdenyuk, L.O. Volontir // *Ekonomika. Finansi. Menedzhment: aktualni pitannya nauki i praktiki*. – 2017. – № 2. – S. 50-59. – Rezhim dostupu: <http://efm.vsau.org/>.
16. Furdychko O.I. Stratehichni priorytety derzhavnoi polityky rozvytku likarskoho roslynnytstva v Ukraini / O.I. Furdychko, Iu.A. Nykytiuk // *Ekonomika APK*. – 2015. – № 9. – S. 8-12.



17. Gutsalenko L. V. Oblikovo-informatsiyna sistema zabezpechennya upravlinnya silskogospodarskim pidpriemstvom / L. V. Gutsalenko, E. O. Dovgal // Ekonomika. Finansi. Menedzhment: aktualni pitannya nauki i praktiki. – 2016. – № 8. – S. 82-92. – Rezhim dostupu: <http://nbuv.gov.ua/>.

18. Agrarne pravo. Pidruchnik [Tekst] / za red. G.E. Bistrova, M.I. Koziryua. – M.: Yurid. lit., 1996. – 640 S.

**ANNOTATION**  
**DEVELOPMENT OF MEDICAL PLANT CULTIVATION AS THE BALANCED SYSTEM OF RAW MATERIALS FOR VARIOUS INDUSTRIES OF THE ECONOMY**

***BILOKUR Alla,**  
Post-graduate Student of Audit and  
State Control Department,  
Vinnytsia National Agrarian University  
(Vinnytsia)*

*In the article it is shown, that industry of medical plant-growing is effective and profitable, taking into account the existing and growing demand; priority of the state in this industry is reasoned; suggestions are given in relation to stimulation of agricultural commodity producers that are engaged in growing of medical plants. Specific features of the market of medicinal vegetative raw materials in Ukraine is investigated. Difference between home and foreign prices for medicinal facilities confirms the necessity of developing the market of medical plants with the orientation of it not only to the internal market, but also on export. It is proved that the production of medicinal plants and medical drugs based on it is quite relevant and profitable business. It was determined that the market of medicinal plants in Ukraine is attractive for investment. The priorities of state policy in medicinal plant cultivation in Ukraine are formed.*

**Key words:** medical plants, market of medical plants, government control of medical plants market.

**Fig. 2. Tabl. 1. Lit. 16.**

**АННОТАЦИЯ**  
**РАЗВИТИЕ ЛЕКАРСТВЕННОГО РАСТЕНИЕВОДСТВА –**  
**СБАЛАНСИРОВАННАЯ СИСТЕМА СЫРЬЯ РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЕЙ**  
**ЭКОНОМИКИ**

***БИЛОКУР Алла Юрьевна,**  
аспирантка кафедры аудита и  
государственного контроля,  
Винницкий национальный аграрный университет  
(г. Винница)*

*Показано, что отрасль лекарственного растениеводства является эффективной и прибыльной с учётом имеющегося и постоянно растущего спроса, обоснована приоритетность государства в данной области, даны предложения по стимулированию сельскохозяйственных товаропроизводителей, которые*

занимаются выращиванием лекарственных растений. Исследованы признаки рынка лекарственного растительного сырья в Украине. Установлено расхождение цен на лекарственные средства на отечественном и зарубежных рынках, что подтверждает необходимость развития рынка лекарственных растений с ориентацией его не только на внутренний рынок, но и в дальнейшем, на экспорт. Доказано, что производство лекарственного растительного сырья и препаратов медицинского назначения на его основе остаётся достаточно актуальным и прибыльным бизнесом. Определено, что рынок лекарственного растительного сырья Украины является привлекательным для вложения инвестиций. Сформированы приоритеты государственной политики развития лекарственного растениеводства в Украине.

**Ключевые слова:** лекарственные растения, рынок лекарственных растений, государственное регулирование рынка лекарственных растений.

**Рис. 2. Табл. 1. Лит. 16.**

#### **Інформація про автора**

**БЛОКУР Алла Юрїївна** – аспірантка кафедри аудиту та державного контролю, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: bilokuralla@gmail.com).

**BILOKUR Alla** – Post-graduate student of Audit and State Control Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Sonyachna Str., 3, e-mail: bilokuralla@gmail.com).

**БИЛОКУР Алла Юрьевна** – аспирантка кафедры аудита и государственного контроля, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: bilokuralla@gmail.com).

